

Šodien, kad Latvijā stājas spēkā ieeļošanas/izceļošanas ierobežojumi saistībā ar valdības īstenotajiem pasākumiem COVID-19 vīrusa izplatīšanas ierobežošanai, vēlamies atgādināt ceļotājiem, kuriem ir līgumi ar tūrisma operatoriem par dažām šajā brīdī aktuālām ceļotāju tiesībām.

Šajā rakstā apskatīsim trīs jautājumus ar kuriem jau šobrīd saskaras daudzi Latvijas ceļotāji.

Uzmanību! Raksts neattiecas uz gadījumiem, kad ceļotāji, neizmantojot tūrisma operatoru pakalpojumus, iegādājas atsevišķus tūrisma pakalpojumus patstāvīgi, piemēram, patstāvīgi iegādājas aviobiļetes vai rezervē naktsmītni! Tiesiskais regulējums šīm situācijām atšķiras (sk. saites raksta beigās).

Līgumu par tūrisma pakalpojumiem izbeigšana sakarā ar nenovēršamiem un ārkārtas apstākļiem

Gan ceļotājam, gan tūrisma operatoram ir tiesības izbeigt līgumu t.s. nenovēršamu un ārkārtas apstākļu dēļ. Svarīgi atcerēties, ka abos gadījumos **ceļotājam ir tiesības uz pilnīgu visu to maksājumu atmaksu, kas veikti par komplekso tūrisma pakalpojumu 14 dienu laikā no līguma izbeigšanas!**

No praktiskā viedokļa jāatzīmē, ka gadījumos, kad līgumu izbeidz pats tūrisma operators ceļotājam nav nepieciešams pamatot nenovēršamu un ārkārtas apstākļu iestāšanos, tādēļ pietiek iesniegumā norādīt uz līguma izbeigšanu no turoperatora puses un pieprasīt veikto maksājumu atmaksu.

1. piemērs. Tūrisma operators pirms ceļojuma uzsākšanas paziņo Jums, ka ceļojums nenotiks sakarā ar ārkārtas situāciju. Šajā gadījumā Jums ir tiesības pieprasīt veikto maksājumu atmaksu.

Tomēr, gadījumā, ja līgumu vēlas izbeigt pats ceļotājs, tad pienākums pamatot nenovēršanu un ārkārtas apstākļu iestāšanos gulsies uz paša ceļotāja pleciem. Kā rīkoties šajā gadījumā?

Vai COVID-19 izplatīšanās uzskatāma par nenovēršamiem un ārkārtas apstākļiem?

Par nenovēršamiem un ārkārtas apstākļiem uzskatāma situācija, kuru nevar ietekmēt un kuras sekas nav bijis iespējams novērst pat tad, ja būtu veikti visi saprātīgi iespējamie pasākumi.

Tomēr, ceļotājiem jāatceras, ka atbilde uz jautājumu par to vai **COVID-19 izplatīšanās uzskatāma par nenovēršamiem un ārkārtas apstākļiem vienmēr tiks vērtēta individuāli**, tieši attiecībā uz konkrētā ceļotāja situāciju. Tādēļ viena atbilde, kas der pilnīgi visiem ceļotājiem diemžēl nav iespējama. Tomēr, dažus ieteikumus mēs varam sniegt.

Tātad, ceļotājs ir tiesīgs izbeigt kompleksā tūrisma pakalpojuma līgumu pirms kompleksā tūrisma pakalpojuma sākuma, nemaksājot standarta līguma izbeigšanas maksu, ja galamērķa vietā vai tā tiešā tuvumā ir izveidojušies nenovēršami un ārkārtas apstākļi, kas būtiski ietekmē kompleksā tūrisma pakalpojuma sniegšanu vai kas būtiski ietekmē pasažieru pārvadāšanu uz galamērķi.

Nozīmīgi riski cilvēka veselībai, tādi, kā nopietnas slimības (COVID-19) epidēmija ceļojuma galamērķa vietā vai tās tiešā tuvumā parasti tiek kvalificēti kā nenovēršami un ārkārtas apstākļi. Šai ziņā oficiālie valsts iestāžu paziņojumi par ceļojumiem parasti ir labs indikators tam, ka līgums var tikt atcelts sakarā ar to, ka novēršami un ārkārtas apstākļi būtiski ietekmē ceļojumu.

2. piemērs. Ja ceļojums ir paredzēts uz pilsētu vai reģionu pieeja kuram ir ierobežota vai kurā publiskā dzīve ir ievērojami ierobežota (slēgti tūrisma objekti, nenotiek ekskursijas u.tml.), tad šiem apstākļiem vajadzētu dot Jums tiesības atteikties no ceļojuma.

3. piemērs. Ja Jums vai līdzī braucošajam ģimenes loceklim medicīnisko iemeslu dēļ COVID-19 ir īpaši bīstams, tad arī šim apstāklim vajadzētu dot Jums tiesības atcelt ceļojumu, ja saslimšanas risks galamērķa vietā vai tās tuvumā ir augsts atbilstoši kompetento iestāžu sniegtajai informācijai.

Jebkurā gadījumā, pirms atcelt līgumu, iesakam sazināties ar savu turoperatori, kurš var piedāvāt arī alternatīvus situācijas risinājumus.

Izmitināšanas nodrošināšana, kamēr nav iespējams nodrošināt

atgriešanos

Ceļotājiem jāzina arī tas, ka kamēr nenovēršamu un ārkārtas apstākļu dēļ nav iespējams nodrošināt ceļotāja atgriešanos, kā paredzēts kompleksā tūrisma pakalpojuma līgumā, tūrisma operators sedz izmaksas par nepieciešamo izmitināšanu. Ja iespējams, tūrisma operators nodrošina izmitināšanu līdzvērtīgas kategorijas tūristu mītnē uz laikposmu, kas nepārsniedz trīs naktis vienam ceļotājam.

Gadījumā, ja izmitināšana nepieciešama uz laiku, kas pārsniedz trīs naktis, tad aicinam sazināties ar savu tūrisma operatoru vai ceļojuma apdrošinātāju. Tomēr, jāatceras, ka šajā gadījumā papildu izdevumus izmitināšanai var nākties segt pašam ceļotājam.

Aicinam iepazīties arī ar papildu informāciju par [ceļotāju tiesībām](#) un [tūrisma operatora atbildību](#).

Noslēgumā vēlamies atzīmēt, ka objektīvu iemeslu dēļ šī brīža situācija ir ļoti smaga tūrisma nozarei, tuvākajā laikā komersanti centīsies pirmām kārtām nodrošināt ārzemēs palikušo ceļotāju nogādāšanu mājās, bet neskaidrība par iespējamo situācijas attīstību neļaus pilnvērtīgi plānot uzņēmumu turpmāku darbību. Līdz ar to, būs ļoti grūti piedāvāt ceļotājiem naudas atmaksu vai alternatīvos risinājumus tuvākajā laikā. Tādēļ **aicinām patērētājus izrādīt izpratni pret komersantiem** un ārkārtas situācijas laikā būt pacietīgiem gaidot atbildes un iespējamās situācijas risinājumus. Tāpat, neskaidrību un jautājumu gadījumā aicinām konsultēties ar PIAA un PTAC speciālistiem.

Ceram, ka šajā rakstā sniegtā informācija bija noderīga mūsu lasītājiem!